

Ruokajuhlat

2. ja 8. luokkalaisten vanhemmille

Tampereen Ateria
Linnainmaan koulu
Syksy 2009

Järkipala-hanke

- ü Järkipala-hanke Tampereella vuonna 2007-2008
- ü Hankkeessa keskityttiin terveelliseen välipalaan ja samalla kiinnitettiin huomio lasten lounas-annoksiin

Tulokset:

- ü **Sokerin määrää saatiin vähennettyä**
- ü **Koululounas päivän paras ateria**
- ü **Napostelu kuriin ja vesi janojuomaksi**
- ü **Vastuu takaisin aikuisille**

Ruokajuhlat vanhemmille

- ü 2. ja 8. luokan oppilaiden vanhemmille
- ü Tampereen Ateria on saanut rahoitusta Maa- ja Metsätalousministeriöstä Ruokajuhlat vanhemmille projektiin: tavoitteena tehdä kouluruoka tutuksi lasten- ja nuorten vanhemmille
- ü Toteutus vuosien 2009-2010 aikana 10 koulussa
- ü Yhteistyössä perusopetuksen kanssa

Ruokajuhlat vanhemmille projektin tavoitteet

- 1) Vanhempien kouluruokailua koskevien ennakkoluulojen karsiminen ("hei, tämähän on hyvää!") ja kouluruoan arvostuksen parantaminen.
- 2) Saada lapset syömään kouluruokaa paremmin ja arvostamaan sitä.
- 3) Vähentää kouluruoan korvaamista epäterveellisillä välipaloilla.
- 4) Kouluissa aikuiset (opettajat, rehtori, ruokapalveluhenkilökunta) ottavat vastuuta siitä, että lapset rauhoittuvat ruokailuhetkeen

Teemana tänään

- ü Säännöllisen ateriarytmin vaikutus lasten ja nuorten jaksamiseen koulutyössä ja vapaa-ajalla
- ü Tiedätkö, mitä lapsesi syö?
- ü Aikuisten esimerkin vaikutus lasten ja nuorten ruokailutottumuksiin
- ü Mistä on hyvä välipala tehty?
- ü Perheen yhteinen ruokahetki on yhdessäoloa parhaimmillaan!

Tyhjä vatsa pätkee päässä

- Syömättä ei jaksata koulussa eikä vapaa-ajalla.
- Aivot tarvitsevat tasaisesti energiaa: aamulla, päivällä, illalla.
- Nälkäisenä sortuu helpommin tyhjiin kaloreihin syömällä mitä sattuu.

Kaikissa on 330 kcal, mutta miten on ravintoaineiden laita?

330 kcal

330 kcal

330 kcal

Välipaloilla on väliä. Koulussa ja kotona.

Kuva: Suomen Sydänliitto ry

Tyhjä vatsa pätkii?

- § Epäsäännöllinen ateriaritmi aiheuttaa verensokerin heittelyä, josta voi seurata väsymystä ja keskittymisvaikeuksia. Energiaa tarvitaan säännöllisesti pitkin päivää, eikä ole yhdentekevää, mistä energiaa saadaan.
- § Nuoret saattavat tehdä kauppaa itsensä kanssa: ”Jos en syö aamiaista, voin syödä karkkipussin iltapäivällä”. Tämä johtaa helposti yksipuoliseen ja liian vähäiseen ravinnonsaantiin. Kaupan päälle tulee väsymystä ja levottomuutta, joka vaikuttaa oppimiseen varsinkin iltapäiviin sijoittuvilla oppitunneilla.

Tämänkö verran oma lapsesi söi tänään koulussa?

Kuvat on otettu 7. luokkalaisten tarjottimista ruoanoton jälkeen.

Ole kiinnostunut lapsesi kouluruokailusta ja huolehdi, että myös kuntapäätäjät ovat.

Lautasmalli

Malliannos sisältää 620 kcal

Kouluruoka on noin 1/3 päivän koko ravinnon saannista

2. luokkalainen

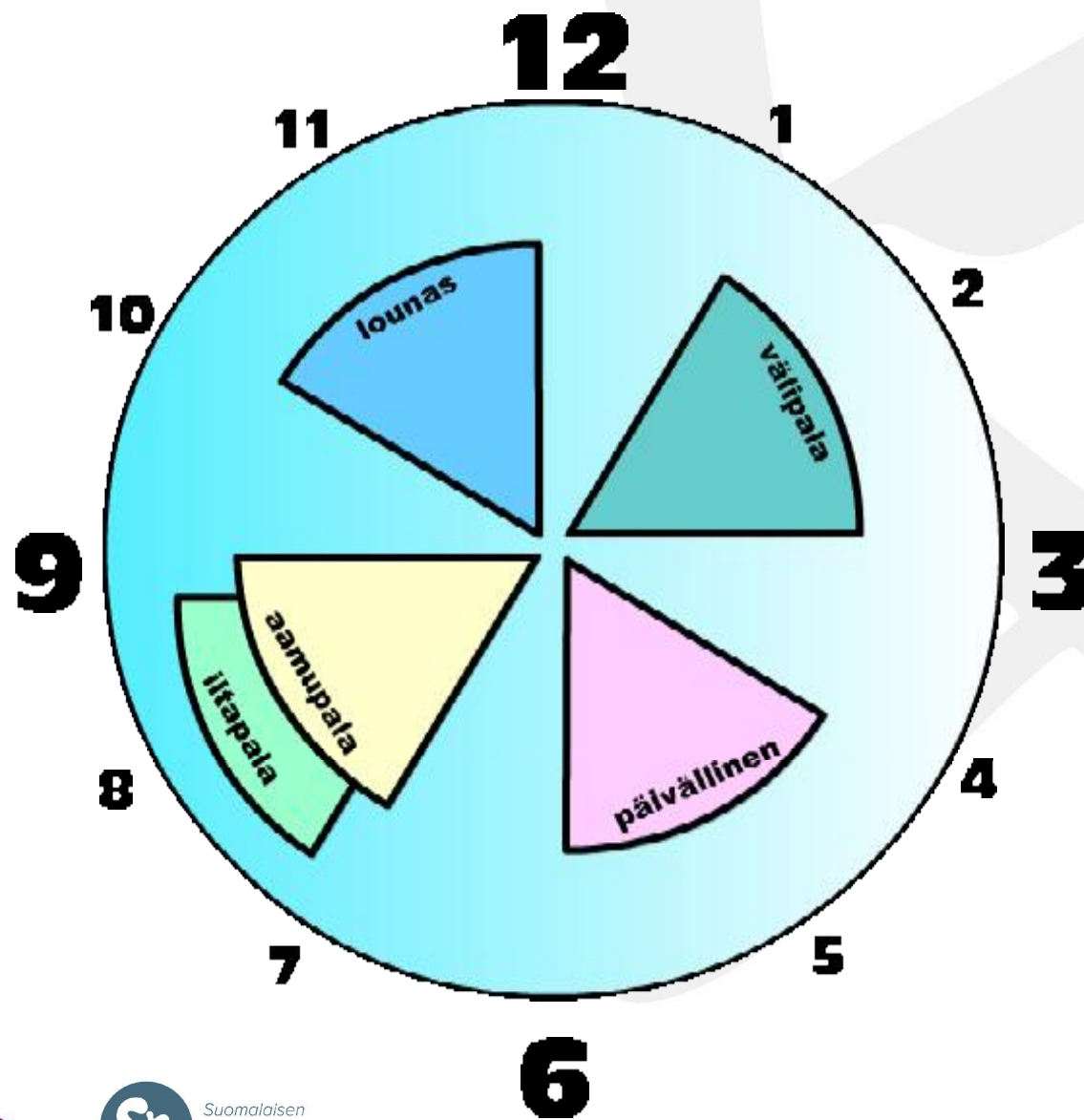
tyttö 1770 kcal

poika 1960 kcal

8. luokkalainen

tyttö 2270 kcal

poika 2580 kcal

Kumman valitsisit?

Molemmista saa yhteensä saman verran energiaa!

Päivän herkut = 1600 kcal

Päivän kaikki ateriat yhteensä = 1600 kcal

— TAI —

Lähde: Duodecim; Laihtu pysyvästi -kirja

Mistä on hyvä välipala tehty?

Tavallisista kotikaapin perusaineista:

VILJAT
= leivät, puurot,
hiutaleet, leseet ym.

KASVIKSET
= vihannekset, juurekset,
marjat ja hedelmät

**MAITO, LIHA JA
KALA**
= maito, maito- ja
lihavalmisteet, kala

--> Valitse 1 osa viljatuotteita ja 1 osa kasviksia
sekä tarvittaessa täydennykseksi vielä yksi osa maito- tai lihatuotteita.

Valitse vesi janojuomaksi

limu = energiajuoma = mehu/täysmehu/mehujuoma
Litrassa 44 sokeripalaa

(1 litra)

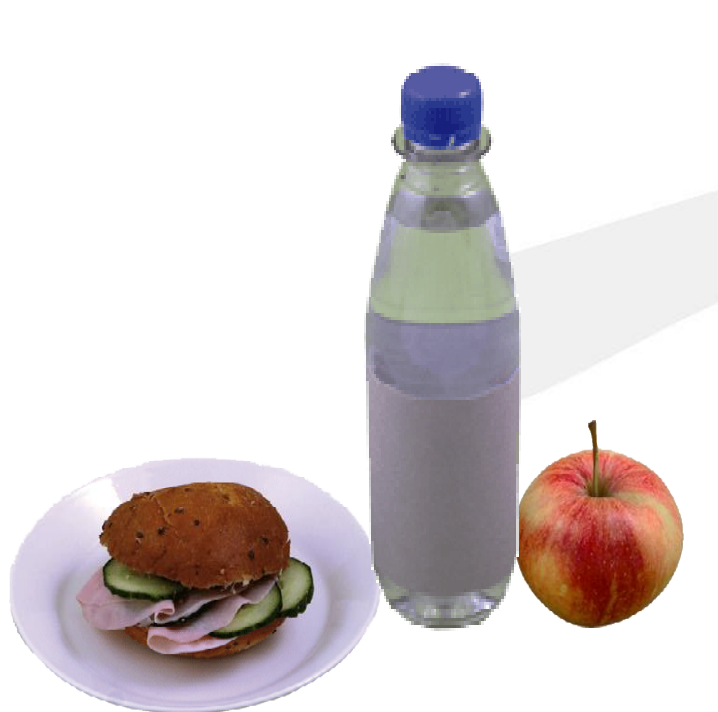

(1 litra)

(1 litra)

Kumman välipalan lapsesi syö?

251 kcal
6 g rasvaa ja
2 sokeripalaa

2 570 kcal
66 g rasvaa ja
140 sokeripalaa

Hampurilaisateriat

670 kcal
30 g rasvaa
ja 11
sokeripalaa

1 030 kcal
53 g rasvaa ja
18 sokeripalaa

1 750 kcal
104 g rasvaa ja
28 sokeripalaa

Pitsa

Pizzerian
normaalipitsa (440 g)

1 040 kcal
60 g rasvaa

Kaupan pitsa (200 g)

460 kcal
18 g rasvaa

Karkkipussit

(400 g)

1 440 kcal
120 sokeripalaa

(200 g)

720 kcal
60 sokeripalaa

(50 g)

110 kcal
9 sokeripalaa

Ruoka ei ole ongelma vaan mahdollisuus

- Ruoka ja ruokailuista huolehtiminen on välittämistä.
- Yhteinen arki-aika on laatu-aikaa.
- Säännöllinen arkirytmisi ja ateria-ajat luovat turvallisuutta.
- Vastuu yhdessä syömisestä ja ruokavalion laadusta kuuluu vanhemmille.
- Tärkeintä ruoassakin ovat arjen valinnat, ei se mitä syödään juhlapäivinä.
- Yhteinen ateria voi olla aamiainen, päivällinen, iltapala.
- Kotiruoka voi olla valmisruokaa. Tärkeintä on yhdessä syöminen.
- Missä nuoresi oppii ruokatavoille, jos ei kotona?

Rytmi haltuun

Sovitut kotiintuloajat

Yhteiset säännöt
nukkumaanmenoajoista

Riittävä uni

- Alakoululaisella 10 tuntia
- Yläkoululaisella 9 tuntia

Säännöt television ja
tietokoneen käyttöajoista

- Enintään 2 tuntia päivässä

Päivään säännöllinen rytmi

Loman loppuessa totuttelu
ajoissa uuteen rytmiin

Liikuntaharrastusten
sijoittaminen alkuiltaan

- Liikuntaa vähintään 1 tunti
päivässä

Huolten kuunteleminen
ennen nukkumaanmenoa

Hyvänolon eväät:

UNI
LIIKUNTA
RUOKA
YHDESSÄOLO

Yksinkertaista ja niin totta.